

תרגומי השירה הלירית לעברית מרוסית מאת אדולף גומן

Лирическая поэзия в переводе на иврит Адольфа Гомана

אלכסנדר בלוק

А.А.Блок

שירים стихи

adolf.goman@gmail.com

אלכסנדר בלוק

(1880 – 1921)

Оглавление:

תוכן הענינים:

Краткая биографическая справка — **על אלכסנדר בלוק**

В ночи, когда уснет тревога — **בַּלַיל, כְּשֶׁיִתְפַּשֵּׁט הָרֹגַע**

Гамаюн, птица вещая — **גַּמַיוּן, צִפּוֹר נְבוּאוֹת**

Предчувствую Тебя — **אֲנִי חָשׁ עֵת בּוֹאֵךְ**

Девушка пела в церковном хоре — **שָׁרָה עַלְמָה**

Незнакомка — **הָאַלְמוֹנִית**

Они читают стихи — **הֵם קוֹרְאִים שִׁירִים**

О, весна без конца и без краю — **הוֹ, אָבִיב לְלֹא סוֹף, לְלֹא קֵצֶה**

На поле Куликовом — **בְּעֶרְבַּת קוּלִיקוֹבוֹ פֹּלֶה**

О доблестях, о подвигах, о славе — **עַל אֹמֶץ, תְּהִילָה, גְּבוּרָה נִשְׂגֶּבֶת**

Она пришла с мороза — **הִיא בָּאָה מִכְּפוֹר**

В ресторане — **בְּמִסְעָדָה**

Приближается звук — **צְלִיל מֵדְאִיב מִתְקָרֵב**

Ночь, улица, фонарь, аптека — **רְחוֹב, פָּנָס, לַיִל, בֵּית-מִרְקַחַת**

О, я хочу безумно жить — **אֲנִי חָפֵץ לִחְיוֹת**

Была ты всех ярче, верней и прелестней

КАРМЕН
(цикл стихов)

Как океан меняет цвет

На небе - празелень

Есть демон утра

Бушует снежная весна

Среди поклонников Кармен

Сердитый взор бесцветных глаз

Вербы - это весенняя таль

Ты - как отзвук забытого гимна

О да, любовь вольна, как птица

Нет, никогда моей, и ты ничьей не будешь

*** * ***

Рожденные в года глухие

Превратила всё в шутку сначала

הָיִיתְ לִי הַכֹּל

כַּרְמֶן
(מחזור שירים)

כְּמוֹ יָם אֲשֶׁר צִבְעוֹ מַחֲלִיף

רָקִיעַ יְרַקְרַק, וּשְׁבָר שֶׁל יֶרַח

יֵשׁ דֶּמוֹן בֹּקֶר

שַׁלְגֵי אָבִיב כְּסוּעָרָה

עֵת בָּהּ כַּרְמֶן עִם חֲבוּרָה

מַבָּט כֹּה מְרֻגָּז וְצָח

עֲרָבוֹת – הַפִּשְׁרָה בְּאָבִיב

אַתְּ – בַּת-קוֹל הַהֵימְנוֹן הַשָּׁכוּחַ

צִפּוֹר הַדְּרוֹר – כָּל מַאֲוַיִךְ

הָיִיתְ לִי הַכֹּל

*** * ***

בְּנֵי שָׁנוֹת שִׁגְרָה בִּלְתִּי-נִגְמֶרֶת

עוֹד חֻשְׁבָה : "הַלָּצָה"

Краткая биографическая справка

על אלכסנדר בלוק

אלכסנדר בְּלוֹק (1921 - 1880), משורר רוסי, נולד בסנקט פטרבורג במשפחה אריסטוקרטית. אביו היה פרופסור באוניברסיטת ורשה .אחרי שהתגרשו הוריו, בלוק אומץ על ידי משפחת של אמו. במשפחה זו גדל והתחנך, ורכש השכלה ספרותית נרחבת. אמו הייתה אשת ספרות ומתרגמת.

אלכסנדר הצעיר השתלם בלימודי ההיסטוריה וחקר השפות .בשנת 1898 פגש את ליובּוֹב מֶנְדֶלֶייבָה, בתו של המדען הידוע דמיטרי מֶנְדֶלֶייב ,מי שהייתה לימים לאשתו.

אמו של אלכסנדר בלוֹק הבחינה בכישרונו. זמן קצר אחר כך, משנת 1902, הפך אלכסנדר בלוֹק לאורח של קבע בסלון הספרותי של המשוררת זינאידָה גִּיפּיוּס ובעלה, המשורר והחוקר דמיטרי מֶרֶזְ'קוֹבְּסְקי ,והשתתף במערכת כתב העת " הדרך החדשה" שהשניים ערכו והוציאו לאור.

יצירתו המוקדמת של בּלוֹק בין השנים 1904-1900, קובצה בספרו הראשון " שירים לגברת הנפלאה " , שיצא לאור בשנת 1905. הספר ספוג באווירה מיסטית, שבה כל תופעות העולם נתפסות כסימנים ואותות של המתרחש בעולמות אחרים. אך בלוק ראה גם את המשבר של סימבוליזם כזרם ספרותי. ביצירותיו גברו נטיות לעיניינים סוציאליים, דתיים ולמשבר רוחני של האדם המודרני בכלל, ומכאן – למסקנה על התגמול הבלתי-נמנע.

את המהפכה של אוקטובר 1917 בלוק קיבל בהתלהבות, כי ראה בה התקוממות עממית. הוא סירב לצאת את רוסיה בזמן כה קשה למדינה. אך התלהבותו כבתה כבר אחרי שנה אחת, והוחלפה בפסימיות וכאב גדול. בתקופה זו כתב בלוק את הפואמה המפורסמת שלו "שניים-עשר", שהיא לא שייכת לשום זרם בספרות רוסית גם בצורתה, בשפתה וגם בתוכנה. באותה שנת 1918 כתב בלוק גם את הפואמה "סקיתים". מאז הוא הפסיק לכתוב שירים, ועל השאלות הגיב במילים: "כל הצלילים נפסקו... האם אתם לא שומעים שאין שום צליל? אני נחנק! כולנו נחנקים! המכפכה העולמית הופכת למחלת לב קתלנית!" וכצעקת יאוש אחרונה נשמע נאום שלו "על ייעודו של משורר" באסיפה לציון יום מותו של פושקין בשנת 1921. בלוק אמר: "אפשר לקחת מאדם גם שלווה וחופש. לא שלווה חיצונית, אלא שלווה יצירתית; לא חופש ילדותי להיות ליברל, אלא חופש ורצון ליצור – חופש פנימי. ומשורר גווע, כי אין לא אוויר, והחיים מאבדים את טעמם". בלוק נפטר בשנת 1921 ממחלת לב.

יש מבקרים חוקרים והיסטוריונים של ספרות, המשייכים את אלכסנדר בלוק לעידן הספרותי של תור הכסף בשירה הרוסית. יצירותיו תורגמו לשפות רבות.

(מתוך ה"ויקיפדיה")

*** * ***

В ночи, когда уснет тревога,
И город скроется во мгле —
О, сколько музыки у бога,
Какие звуки на земле!

Что буря жизни, если розы
Твои цветут мне и горят!
Что человеческие слезы,
Когда румянится закат!

Прими, Владычица вселенной,
Сквозь кровь, сквозь муки, сквозь гроба —
Последней страсти кубок пенный
От недостойного раба!

בְּלֵיל, כְּשֶׁיִּתְפַּשֵּׁט הַרֹגַע

בְּלֵיל, כְּשֶׁיִּתְפַּשֵּׁט הַרֹגַע,
וְעִיר בְּחֹשֶׁךְ תֵּעָלֵם -
הוֹ, אֵיזֶה לַחַן לָאֱלֹהַּ!
בָּאָרֶץ אֵיזֶה צְלִיל קוֹסֵם!

מַה לִּי סוּפַת חַיִּים, אִם וֶרֶד
פּוֹרֵחַ, אֵשׁ פּוֹלֶטֶת חָיָה!
וּלְדָמָעוֹת אֱנוֹשׁ מַה עֵרֶךְ
אִם יֵשׁ כֹּה סֹמֶק לִשְׁקִיעָה!

קַבְּלִי, עַל כָּל תֵּבֵל שׁוֹרֶרֶת,
תּוֹךְ דָּם וּכְאֵב, עַד שֶׁלֶּד נָח -
גָּבִיעַ שֶׁל תְּשׁוּקָה נוֹתֶרֶת
מֵעֶבֶד לֹא רָאוּי שֶׁלָּךְ!

1898

Гамаюн, птица вещая

(картина В. Васнецова)

На гладях бесконечных вод,
Закатом в пурпур облеченных,
Она вещает и поет,
Не в силах крыл поднять смятенных...
Вещает иго злых татар,
Вещает казней ряд кровавых,
И трус, и голод, и пожар,
Злодеев силу, гибель правых...
Предвечным ужасом объят,
Прекрасный лик горит любовью,
Но вещей правдою звучат
Уста, запекшиеся кровью!..

גַּמָּיוּן, צִפּוֹר נְבוּאוֹת

(ציור של ו.וַסְנֶצוֹב) *)

שְׁקִיעָה בְּיָם לְלֹא גְּבוּלוֹת
בְּאַרְגָּמָן צוֹבַעַת מָיִם,
צִפּוֹר זוֹרֶקֶת נְבוּאוֹת
בְּלִי כֹּחַ לְהָרִים כְּנָפַיִם...
הִיא מְנַבֵּאת עַל עֹל אַכְזָר
טַטָּרִים, דָּם שָׁפוּךְ וְהֶרֶג,
גְּזֵילָה, שְׂרֵפָה וְרַעַב מַר,
אוֹן הָרָעִים, כְּלָיָה שֶׁל צַדָּק...
לַמְרוֹת זְוָעוֹת שֶׁל סוֹף עוֹלָם,
דְּמוּתָהּ יָפָה חִבָּה אוֹמֶרֶת,
בָּרָם בִּשְׂפָתַיִם בְּקִרוּם דָּם
אֱמֶת תָּמִיד רַק מְבַשֶּׂרֶת.

1899

*) גַּמְיוּן – במיתולוגיה של הסלבים המזרחיים היא ציפור אגדית, השרה
לאנשים שירים אלוהיים וזוקרת נבואות לגבי העתיד

אֲנִי חָשׁ עֵת בּוֹאֵךְ

וְהַשִּׁגְרָה שֶׁל תּוֹדָעָה חוֹלֶמֶת
עוֹד תְּנַעֵר, כָּמֵהַּ וְאוֹהֵב
ו.סולוביוב "אין טעם למילים"

אֲנִי חָשׁ עֵת בּוֹאֵךְ... לָרִיק שָׂנָה נוֹבֶלֶת.
אֲנִי חָשׁ אֶת בּוֹאֵךְ בִּדְמוּת אוֹתָהּ תָּאֵב.

הָאֹפֶק – אֵשׁ, צְחוּתוֹ בִּלְתִּי-נִסְבֶּלֶת,
חִכִּיתִי לָךְ, *כָּמֵהַּ וְאוֹהֵב*.

הָאֹפֶק – אֵשׁ, וְאַתְּ כְּבָר מִתְקָרֶבֶת,
אֲבָל אֲנִי פּוֹחֵד: הֲתִשַּׁנִּי דְּמוּתֵךְ?

אָז תִּוָּצֵר בִּי חַשְׁדָנוּת צוֹרֶבֶת
עִם הַשִּׁנּוּי הַדְּרַסְטִי שֶׁל צַלְמֵךְ.

הוֹ, אֵיךְ אֶפֹּל – עָצוּב, שָׁפֵל, פָּגִיעַ,
בְּלִי לְהַגְשִׁים חֲלוֹם נִשְׁגָּב, מֵמְרָךְ!

הָאֹפֶק כֹּה בָּהִיר! וְאוֹר צַלְמֵךְ מָגִיעַ.
אֲבָל אֲנִי פּוֹחֵד: אַתְּ תִּשַּׁנִּי דְּמוּתֵךְ.

1901

* * *

И тяжкий сон житейского сознанья
Ты отряхнешь, тоскуя и любя.
Вл. Соловьев

Предчувствую Тебя. Года проходят мимо —
Всё в облике одном предчувствую Тебя.

Весь горизонт в огне — и ясен нестерпимо,
И молча жду,— *тоскуя и любя*.

Весь горизонт в огне, и близко появленье,
Но страшно мне: изменишь облик Ты,

И дерзкое возбудишь подозренье,
Сменив в конце привычные черты.

О, как паду — и горестно, и низко,
Не одолев смертельные мечты!

Как ясен горизонт! И лучезарность близко.
Но страшно мне: изменишь облик Ты.

שָׂרָה עַלְמָה

שָׂרָה עַלְמָה עַל כָּל אִישׁ יָגֵעַ,
בְּמַקְהֵלַת כְּנֵסְיָה גְּדוֹלָה,
עַל כָּל אֳנִיָּה בַּיָּם הַגּוֹבֵהַ,
עַל כֹּל אֲשֶׁר שִׂמְחָתוֹ אָזְלָה.

כָּךְ שָׂר קוֹלָהּ אֶל כִּפָּה מַגִּיעַ,
וְקֶרֶן עַל לֹבֶן כְּתֵף זָהֳרָה,
קָהָל צָפָה, הֶאֱזִין לְלֹא נִיעַ,
אֵיךְ שָׂרָה בַּקֶּרֶן שִׂמְלָה צְחוֹרָה.

נִדְמָה לְכֻלָּם כִּי שִׂמְחָה לֹא תָּמָה,
כִּי כָּל הַסְּפִינוֹת בְּמִפְרָץ שָׁלָו,
כָּל מִי שֶׁהִפְלִיג בָּעָבָר הַיָּמָה
מָצָא בַּנָּכָר לוֹ מִשְׁאֶלֶת לֵב.

וְרַק מֵעַל לְשַׁעַר הַמֶּלֶךְ, *)
לְמֶתֶק הַקּוֹל וּלְזֹהַר הָאוֹר,
רוֹאֶה עֲתִידוֹת תִּינוֹק הִתְיַפֵּחַ **)
עַל כָּךְ שֶׁמֵּהֶמָּה אִישׁ לֹא יַחֲזֹר.

1905

*) שער המלך – דלתות דקורטיביות המפרידות בין מזבח לשאר השטח בכנסייה פרבוסלבית
**) הכוונה היא לישו-התינוק בידיים של אמו בציור על האיקונין.

הָאַלְמָנִית

מֵעַל הַמִּסְעָדוֹת שֶׁל קֶרֶת
אֲוִיר מַחֲרִישׁ, חָרִיף, מַרְקִיב;
עַל צָעָקוֹת שְׁתוּיִים שׁוֹרֶרֶת
פְּרָאוּת שֶׁל רוּחַ הָאָבִיב.

* * *

Девушка пела в церковном хоре
О всех усталых в чужом краю,
О всех кораблях, ушедших в море,
О всех, забывших радость свою.

Так пел ее голос, летящий в купол,
И луч сиял на белом плече,
И каждый из мрака смотрел и слушал,
Как белое платье пело в луче.

И всем казалось, что радость будет,
Что в тихой заводи все корабли,
Что на чужбине усталые люди
Светлую жизнь себе обрели.

И голос был сладок, и луч был тонок,
И только высоко, у Царских Врат,
Причастный Тайнам,- плакал ребенок
О том, что никто не придет назад.

Незнакомка

По вечерам над ресторанами
Горячий воздух дик и глух,
И правит окриками пьяными
Весенний и тлетворный дух.

Вдали над пылью переулочной,
Над скукой загородных дач,
Чуть золотится крендель булочной,
И раздается детский плач.

И каждый вечер, за шлагбаумами,
Заламывая котелки,
Среди канав гуляют с дамами
Испытанные остряки.

Над озером скрипят уключины
И раздается женский визг,
А в небе, ко всему приученный
Бесмысленно кривится диск.

И каждый вечер друг единственный
В моем стакане отражен
И влагой терпкой и таинственной
Как я, смирен и оглушен.

А рядом у соседних столиков
Лакеи сонные торчат,
И пьяницы с глазами кроликов
«In vino veritas!»[1] кричат.

И каждый вечер, в час назначенный
(Иль это только снится мне?),
Девичий стан, шелками схваченный,
В туманном движется окне.

И медленно, пройдя меж пьяными,
Всегда без спутников, одна
Дыша духами и туманами,
Она садится у окна.

И веют древними поверьями

מֵעַל סִמְטָה אָבָק פּוֹלֶטֶת,
וְקַיְטָנוֹת בְּשַׁעֲמוּם
שְׁלוּבִית מַאֲפֶיהָ בּוֹלֶטֶת,
וּבְכִי שֶׁל תִּינוֹקוֹת סָתוּם.

בְּגִבּוּל פַּרְוָר הוֹלְכִים לְאֹרֶךְ
לֵצִים רַבֵּי הַנְּסָיוֹן
עִם הַגְּבִירוֹת בֵּין בִּיב לְדֶרֶךְ
כְּשֶׁכּוֹבַעַם בְּאֶלַכְסוֹן.

עַל-פְּנֵי אֲגַם צְוָחָה וְשׁוּעַ
שֶׁל הַחוֹתְרִים וּנְשֵׁיהֶם,
וּכְבָר, מֵרָגַל לְכֹל, בַּגַּבָּה
הַדִּיסְק אֶת פַּרְצוּפוֹ עִקֵּם.

וִידִידִי מוּלִי כָּל עֶרֶב
בְּכוֹס שֶׁל יַיִן מִשְׁתַּקֵּף,
הוּא מְנוּזָל חָרִיף בַּקֶּרֶב
מֻחְרָשׁ כָּמוֹנִי וְעֻיָּף.

לְיַד הַשֻּׁלְחָנוֹת עַל שְׁתַּיִם
הַמֻּלְצָרִים מְנַמְנְמִים,
וְשִׁתְּיָנִים שְׁפַנֵּי-עֵינַיִם
«In vino veritas!» צוֹוְחִים. *)

וּבְשָׁעָה הַמִּתְבַּקֶּשֶׁת
(אוֹ זֶה נִדְמֶה לִי בְּחֶלּוֹם?)
גְּזָרַת עַלְמָה דְּחוּקָה בְּמֻשִׁי
חוֹלֶפֶת בְּעִמְעוּם חַלּוֹן.

בְּשָׂמִים וְעַרְפִלִּים נוֹשֶׁפֶת,
עוֹבֶרֶת שְׁכוֹרִים לְאַט,
לְיַד הַחַלּוֹנוֹת יוֹשֶׁבֶת
בְּלִי מִלִּוִּים עַלְמָה לְבָד.

וְאֱמוּנוֹת קְדוּמוֹת, כְּהֶבֶל

Ее упругие шелка,
И шляпа с траурными перьями,
И в кольцах узкая рука.

И странной близостью закованный,
Смотрю за темную вуаль,
И вижу берег очарованный
И очарованную даль.

Глухие тайны мне поручены,
Мне чье-то солнце вручено,
И все души моей излучины
Пронзило терпкое вино.

И перья страуса склоненные
В моем качаются мозгу,
И очи синие бездонные
Цветут на дальнем берегу

В моей душе лежит сокровище,
И ключ поручен только мне!
Ты право, пьяное чудовище!
Я знаю: истина в вине.

נוֹשְׁבוֹת מִמֶּשִׁי הַגֶּמִישׁ,
מִכּוֹבַע עִם נוֹצוֹת שֶׁל אֵבֶל,
מִיָּד צָרָה בְּזִיו גֶּבִישׁ.

בְּחוּשׁ קִרְבָה תְּמוּהָה נִכְבַּלְתִּי
צוֹפֶה מֵעֵבֶר לַצָּעִיף -
וְשָׁם אֶל חוֹף קָסוּם הוּבַלְתִּי
בְּתוֹךְ מֶרְחָק קָסוּם מַכְסִיף.

סוֹדוֹת כְּמוּסִים נַפְשִׁי עָרָבָת,
לִי שֶׁמֶשׁ שֶׁל זוּלַת הֻפְקַד,
כָּל עֹמֶק נַשְׁמָתִי דּוֹאֶבֶת
פִּלַּח לִי יַיִן מַר לָעַד.

נוֹצוֹת יָעֵן נוֹטוֹת, נִדְמֶה לִי,
בְּתוֹךְ מֹחִי מִתְנַדְנְדוֹת,
עֵינַי הַתְּכוֹל תְּהוּמוֹת לְפֶלֶא
בַּחוֹף שֶׁל יָם רָחוֹק פּוֹרְחוֹת.

נַפְשִׁי מַטְמוֹן בָּהּ מְאַמֶּצֶת,
וְהַמַּפְתֵּחַ לִי נִמְסַר!
אַתָּה צוֹדֵק, שִׁכּוֹר-מִפְלֶצֶת!
אֱמֶת בְּיַיִן, זֶה מוּפָר.

1906

*) *In vino veritas!* - אמת ביין (לטינית)

Они читают стихи

Смотри: я спутал все страницы,
Пока глаза твои цвели.
Большие крылья снежной птицы

הֵם קוֹרְאִים שִׁירִים

רְאִי: יָדַי דַּפִּים הֵעִיפָה
עֵת כִּי פָקַחְתְּ עֵינַיִךְ-פְּרָחִים.
צִפּוֹר-הַכְּפוֹר כְּנָפָהּ הֵנִיפָה,

Мой ум метелью замели.

Как странны были речи маски!
Понятны ли тебе?— Бог весть!
Ты твердо знаешь: в книгах — сказки,
А в жизни — только проза есть.

Но для меня неразделимы
С тобою — ночь, и мгла реки,
И застывающие дымы,
И рифм веселых огоньки.

Не будь и ты со мною строгой,
И маской не дразни меня,
И в темной памяти не трогай
Иного — страшного — огня.

* * *

О, весна без конца и без краю -
Без конца и без краю мечта!
Узнаю тебя, жизнь! Принимаю!
И приветствую звоном щита!

Принимаю тебя, неудача,
И удача, тебе мой привет!
В заколдованной области плача,
В тайне смеха - позорного нет!

Принимаю бессоные споры,
Утро в завесах темных окна,
Чтоб мои воспаленные взоры
Раздражала, пьянила весна!

בְּפוּךְ-שְׁלָגִים כִּסְתָה מֹחִי.

הַמַסֵכָה דִבְּרָה בְּסֵתֶר.
הֲאִם הֲבַנְתְּ? הָאֵל יָעִיד.
אַתְּ בְּטוּחָה: שִׁירִים בְּסֵפֶר,
וּפְרוֹזָה בְּחַיִים תָּמִיד.

אַךְ בִּשְׁבִילִי אַתְּ - לֵיל וְחֹשֶׁךְ,
עָשָׁן קָפוּא, מֵימֵי נָהָר
וְאוֹר חָרוּז שָׁמֵחַ – מָסָךְ,
שֶׁלְהַפְרִיד כְּבָר אִי-אֶפְשָׁר.

בְּלִי לְהַחֲמִיר, פָּנִים הָאִירִי,
אַל תִתְגָּרִי בְּמַסֵכָה.
בְּזִכָּרוֹן אֶפֶל הַשְׁאִירִי
אֵשׁ מְסֻכָּנֶת, לֹא בְּרוּכָה.

1907

הוֹ, אָבִיב לְלֹא סוֹף, לְלֹא קֵצֶה

הוֹ, אָבִיב לְלֹא סוֹף, לְלֹא קֵצֶה –
לְלֹא סוֹף, לְלֹא קֵץ חֲזוֹנִי!
מְזַהֶה הַחַיִים! וּבָקָצֶב
לְכְבוֹדָם מְצַלְצֵל מָגִנִי!

מְקַבֵּל אֲנִי דְחִי, מְבָרֵכֵהוּ!
הַצָלָחָה, נאָ קַבְּלִי בְּרָכָתִי!
עַל הַקֶסֶם שֶׁל בְּכִי אַל תַּכְלִימוּ,
וְעַל צְחוֹק אַל תַּכְלִימוּ אוֹתִי!

מְקַבֵּל וְכוּחִים בֵּין עֲרָבַיִם
עַד רֵאשִׁית אוֹר הַבֹּקֶר חִוֵר,
לוּ יוֹסִיף לִי צַרֶבֶת עֵינַיִם
אָבִיבִי מְגַרֶה, מְשַׁכֵּר!

Принимаю пустынные веси!
И колодцы земных городов!
Осветленный простор поднебесий
И томления рабьих трудов!

И встречаю тебя у порога -
С буйным ветром в змеиных кудрях,
С неразгаданным именем бога
На холодных и сжатых губах...

Перед этой враждующей встречей
Никогда я не брошу щита...
Никогда не откроешь ты плечи...
Но над нами - хмельная мечта!

И смотрю, и вражду измеряю,
Ненавидя, кляня и любя:
За мученья, за гибель - я знаю -
Все равно: принимаю тебя!

שְׁמָמוֹן הַכְּפָרִים הַמַּרְקִיעַ
אֲקַבֵּל, בְּאֵרוֹת הֶעָרִים,
מֶרְחָבִים בְּהִירִים שֶׁל רָקִיעַ,
מוּעָקָה שֶׁל עַמַל עֲבָדִים!

אֲקַדֵּם אֶת פָּנֶיכֶם – עַז, גָּבוֹהַּ –
עִם שֵׁעָר נָחָשִׁי וְעָבוֹת,
עִם הַשֵּׁם לֹא נִפְתַּר שֶׁל אֱלֹהַּ
עַל שְׂפָתַיִם קַרוֹת וּקְמוּצוֹת...

וְלִקְרַאת הַפְּגִישָׁה הֶעוֹיֶנֶת
לְעוֹלָם לֹא אַזְנִיחַ מָגֵן...
תִּשָּׁאֲרוּ עִם כְּתֵפְכֶם מְמֻגֶּנֶת...
אַךְ בֵּינֵינוּ חֲלוֹם מְרַגֵּן!

וְרוֹאֶה אֵיבָתְכֶם מִתְקָרֶבֶת,
וְשׂוֹנֵא, מְחַבֵּב, מְקַלֵּל –
עוֹד אֲדַע יִסּוּרִים לִי וּמָוֶת...
אַךְ אֶתְכֶם, הַחַיִּים, מְקַבֵּל!

1907

На поле Куликовом

1

Река раскинулась. Течет, грустит лениво
И моет берега.
Над скудной глиной желтого обрыва
В степи грустят стога.

О, Русь моя! Жена моя! До боли
Нам ясен долгий путь!
Наш путь - стрелой татарской древней воли

בְּעֶרֶבַת קוּלִיקוֹבוֹ פֹּלֶה

*)

א'

נָהָר רָחָב זוֹרֵם נִרְפֶּה עָגוּם, בְּלִי נַחַת,
וְעַל גְּדוֹתָיו לַחוּת.
מֵעַל מִדְרוֹן צָהֹב טִיטִי הַשַּׁחַת
עוֹגְמֶת בְּחֶרוּט.

הוֹ רוּס, הוֹ רַעְיָתִי! עַד תֹּם הֵבַנּוּ:
דַּרְכֵּינוּ אֲרֻכּוֹת!
וְהֵן בְּחֵץ חֵרוּת טָטָרִית לָנוּ

Пронзил нам грудь.

Наш путь - степной, наш путь - в тоске безбрежной -
В твоей тоске, о, Русь!
И даже мглы - ночной и зарубежной -
Я не боюсь.

Пусть ночь. Домчимся. Озарим кострами
Степную даль.
В степном дыму блеснет святое знамя
И ханской сабли сталь...

И вечный бой! Покой нам только снится
Сквозь кровь и пыль...
Летит, летит степная кобылица
И мнет ковыль...

И нет конца! Мелькают версты, кручи...
Останови!
Идут, идут испуганные тучи,
Закат в крови!

Закат в крови! Из сердца кровь струится!
Плачь, сердце, плачь...
Покоя нет! Степная кобылица
Несется вскачь!

פְּלְחוּ חֲזוֹת.

דַּרְכֵּינוּ – עֲרָבָה וּדְאָבָה רוֹוַחַת -
הוֹ רוּס, דְּאָבָתֵךְ!
בְּאֹבֶךְ, בְּנֶכָר בְּלִי פַּחַד,
בְּלֵיל חוֹשֶׁךְ.

בּוֹא, לַיְלָה! דּוֹהֲרִים, הִגַּעְנוּ,
וְתוֹךְ עָשָׁן
רוֹאִים כְּבָר נֵס קָדוֹשׁ שֶׁלָּנוּ,
פְּלָדַת חַרְבּוֹ שֶׁל חָן...

וּקְרַב נִצְחִי! שַׁלְוָה – חוֹלְמִים עָלֶיהָ...
דָּם, חוֹל חוֹצָה
סוּסַת הַבָּר דּוֹרֶסֶת בְּטַלְפֶּיהָ
עִשְׂבֵי-נוֹצָה...

וְקָךְ בְּלִי סוֹף! גְּבָהִים, תְּהוֹמוֹת... וְהָלְאָה!
עֲצֹר אוֹתָם!
הוֹלְכִים עָבִים מְפֻחָדִים לְמַלְעָה,
שְׁקִיעָה בַּדָּם!

שְׁקִיעָה בַּדָּם! וְדָם מִלֵּב כְּקֻלָּח!
בְּכוּ לֵב וְעַיִן...
צָלָעוֹת סוּסַת הַבָּר בְּמֶלַח,
וְשֶׁקֶט אַיִן!

1908

*) פולה (שדה) קוליקובו כ-200 ק"מ דרומה ממוסקבה – מקום הקרב בו צבאות של נסיכויות רוסיות (אשר קראו למולדתם "רוס") הביסו את כוחות הטטרים בשנת 1380.

* * *

О доблестях, о подвигах, о славе
Я забывал на горестной земле,
Когда твое лицо в простой оправе
Перед мной сияло на столе.

Но час настал, и ты ушла из дому.
Я бросил в ночь заветное кольцо.
Ты отдала свою судьбу другому,
И я забыл прекрасное лицо.

Летели дни, крутясь проклятым роем...
Вино и страсть терзали жизнь мою...
И вспомнил я тебя пред аналоем,
И звал тебя, как молодость свою...

Я звал тебя, но ты не оглянулась,
Я слезы лил, но ты не снизошла.
Ты в синий плащ печально завернулась,
В сырую ночь ты из дому ушла.

Не знаю, где приют твоей гордыне
Ты, милая, ты, нежная, нашла...
Я крепко сплю, мне снится плащ твой синий,
В котором ты в сырую ночь ушла...

Уж не мечтать о нежности, о славе,
Все миновалось, молодость прошла!
Твое лицо в его простой оправе
Своей рукой убрал я со стола.

עַל אֹמֶץ, תְּהִילָה, גְּבוּרָה נִשְׂגָּבֶת

עַל אֹמֶץ, תְּהִילָה, גְּבוּרָה נִשְׂגָּבֶת
הִרְהַרְתִּי אֲרֻכּוֹת בְּאֶרֶץ דְּוַי,
עֵת כִּי פָנַיִךְ בְּפַשְׁטוּת מִסְגֶּרֶת
מִשֶּׁלְחָנִי שָׂפְכוּ אוֹרָן עָלַי.

שָׁעָה הִגִּיעָה, אַתְּ נִפְרַדְתְּ מִמֶּנִּי.
לְלֵיל הִשְׁלַכְתִּי אֶת טַבַּעַת הַבְּרִית.
אֶת גּוֹרָלֵךְ מָסַרְתְּ אָז לְפִלּוֹנִי, -
פָּנִים יָפוֹת שָׁכַחְתִּי לְתָמִיד.

יָמֵי הִסְתַּחְרְרוּ כְּנָחִיל אָרוּר בְּלִי הֶרֶף...
יַיִן, תְּשׁוּקָה טָרְפוּ לִי כָּל חַיַּי...
נִזְכַּרְתִּי מְקֻדָּשֶׁת לִי, הָעֶרֶב
נִזְכַּרְתִּי בָּךְ כְּאֵשֶׁת נְעוּרַי...

קָרָאתִי שׁוּב וָשׁוּב, אַךְ אַתְּ הֶפְנֵיתְ לִי עֹרֶף,
בָּכִיתִי – לֹא רִחַמְתְּ וְלֹא הִסְכַּמְתְּ לָשׁוּב.
בְּעֶצֶב הִתְעַטַּפְתְּ בְּכְחֹל מְעִיל שֶׁל חֹרֶף,
יָצָאת מֵחֹם הַבַּיִת לְתוֹךְ לֵיל רָטוּב.

גַּאֲוָתָנִית, יָפָה שֶׁלִּי, תַּגִּידִי,
אֵיפֹה מִפְלָט שֶׁהוּא לָךְ קֶן אָהוּב?
יָשַׁנְתִּי, בְּחֶלּוֹם מְעִיל כָּחֹל רָאִיתִי
בּוֹ אַתְּ יָצָאת אָז לְתוֹךְ לֵיל רָטוּב...

עַל עֲדִינוּת וְעַל גְּבוּרָה נִשְׂגָּבֶת
אֵין כְּבָר לַחֲלֹם, הַכֹּל עָבַר בִּכְדִי,
וְאֶת פָּנַיִךְ בְּפַשְׁטוּת מִסְגֶּרֶת
מִשֶּׁלְחָנִי הֵסַרְתִּי בְּיָדִי.

1908

* * *

Она пришла с мороза,
Раскрасневшаяся,
Наполнила комнату
Ароматом воздуха и духов,
Звонким голосом
И совсем неуважительной к занятиям
Болтовней.

Она немедленно уронила н**а** пол
Толстый том художественного журнала,
И сейчас же стало казаться,
Что в моей большой комнате
Очень мало места.

Всё это было немножко досадно
И довольно нелепо.
Впрочем, она захотела,
Чтобы я читал ей вслух "Макбета".

Едва дойдя до *пузырей* земли,
О которых я не могу говорить без волнения,
Я заметил, что она тоже волнуется
И внимательно смотрит в окно.

Оказалось, что большой пестрый кот
С трудом лепится по краю крыши,
Подстерегая целующихся голубей.

Я рассердился больше всего на то,
Что целовались не мы, а голуби,
И что прошли времена П**а**оло и Франчески.

הִיא בָּאָה מִכְּפוֹר

הִיא בָּאָה מִכְּפוֹר
סְמוּקַת לְחָיַיִם,
מִלְּאָה אֶת הַחֶדֶר
בְּנִיחוֹחַ אֲוִיר וּבֹשֶׂם,
בְּקוֹל צָלוּל
וּבְפִטְפוּט נָטוּל כָּבוֹד
כְּלַפֵּי עִסּוּקַי.

הִיא מִיָּד שָׁמְטָה עַל הָרִצָּפָה
כֶּרֶךְ עָבֶה שֶׁל כְּתַב-עֵת לְאֳמָנוּת,
וְתֵכֶף לִי נִדְמָה
כְּאִלּוּ בְּחֶדְרִי הַגָּדוֹל
אֵין דַּי מָקוֹם.

כָּל זֶה הָיָה מְצַעֵר מְעַט
וּמְגֻחָךְ לְמַדַּי.
אוּלָם הִיא הִבִּיעָה רְצוֹנָהּ
כִּי אַקְרִיא לָהּ "מַקְבֶּט" בְּקוֹל.

אַךְ זֶה הִגַּעְתִּי לְ*בוּעוֹת* הָאֲדָמָה,
עֲלֵיהֶן אֲנִי לֹא יָכוֹל לְדַבֵּר בְּלִי הִתְרַגְּשׁוּת,
הִבְחַנְתִּי כִּי גַּם הִיא מִתְרַגֶּשֶׁת
וְצוֹפָה בִּתְשׂוּמַת לֵב בַּחַלּוֹן.

הִתְבַּרֵר שֶׁחָתוּל גָּדוֹל סַסְגּוֹנִי
בְּקֹשִׁי נִצְמָד לְקֵצֵה הַגַּג
כְּשֶׁהוּא אוֹרֵב בְּיוֹנִים מִתְנַשְּׁקוֹת.

רָגַזְתִּי בְּמֻיָּחָד עַל כָּךְ
שֶׁהִתְנַשְּׁקוּ הַיּוֹנִים, לֹא אֲנַחְנוּ,
וְשֶׁחָלַף זְמַנָּם שֶׁל פַּאוֹלוֹ וּפְרַנְצֶ'סְקָה. *)

1908

В ресторане

Никогда не забуду (он был, или не был,
Этот вечер): пожаром зари
Сожжено и раздвинуто бледное небо,
И на жёлтой заре - фонари.

Я сидел у окна в переполненном зале.
Где-то пели смычки о любви.
Я послал тебе чёрную розу в бокале
Золотого, как нёбо, аи.

Ты взглянула. Я встретил смущённо и дерзко
Взор надменный и отдал поклон.
Обратясь к кавалеру, намеренно резко
Ты сказала: "И этот влюблён".

И сейчас же в ответ что-то грянули струны,
Исступлённо запели смычки...
Но была ты со мной всем презрением юным,
Чуть заметным дрожаньем руки...

Ты рванулась движеньем испуганной птицы,
Ты прошла, словно сон мой легка...
И вздохнули духи, задремали ресницы,
Зашептались тревожно шелка.

Но из глуби зеркал ты мне взоры бросала
И, бросая, кричала: "Лови!.."
А монисто бренчало, цыганка плясала
И визжала заре о любви.

*) פַּאוֹלוֹ מלטסטה ופְּרַנְצֶ'סְקָה דה'רימיני – זוג מ"הקומדיה האלוהית"
מאת דנטה, שהתאהבו תוך קריאתם ברומן על חצר המלך ארתור

בְּמִסְעָדָה

לְעוֹלָם לֹא אֶשְׁכַּח (הוּא הָיָה אוֹ הָזִיתִי
זֶה הָעֶרֶב?) : שָׁמַיִם שְׂרוּפִים
וְחִוְרִים מְשֻׁקָּעָה מִתְפַּשֶּׁטֶת רָאִיתִי,
וְעַל צֹהַב שְׁקִיעָה – פָּנָסִים.

הִתְיַשַּׁבְתִּי לְיַד הַחַלּוֹן, וּבְלִי נִיעַ
לְשִׁיר-אַהַב הָיִיתִי קָשׁוּב.
אָז שָׁלַחְתִּי לָךְ וֶרֶד שָׁחור בְּגָבִיעַ
שֶׁל אַיִי כְּמוֹ רָקִיעַ זָהוּב. *)

הִסְתַּכַּלְתְּ. נָבוֹךְ קַדְתִּי קִידָה אַך בְּלִי רֶטֶט
וְסָפַגְתִּי מַבָּט לֹא עָנָו.
אַתְּ פָּנִית לַבֶּן-זוּג יְהִירָה, וְנֶחֱרֶצֶת
וְאָמַרְתְּ: "עוֹד אֶחָד מְאֹהָב."

וּבְן-רֶגַע עָנוּ מֵיתָרִים לִדְבָרַיִךְ,
הַקְּשָׁתוֹת הִתְעַלְּפוּ בְּלִוּוּי...
אַךְ הָיִית אָז עִמִּי בְּזִלְזוּל נָעוּרַיִךְ,
וּבְרַעַד יָדֵךְ הֶחָבוּי...

אַתְּ קָפַצְתְּ כְּמוֹ צִפּוֹר מְבֹהֶלֶת בְּכֹחַ,
וְחָלַפְתְּ כְּמוֹ חֲלוֹם אוֹ כְּמוֹ חַג...
נִרְדְּמוּ הָרִיסִים, הַבְּשָׂמִים נָשְׁפוּ רוּחַ,
וְלָחַשׁ בַּד-הַמֶּשִׁי מֵדְאָג

... אַךְ מֵעֹמֶק רְאִי כְּבָר שָׁלְחָה מַבָּטֶיהָ
וְקָרְאָה אֵלַי "תְּפֹס!" בָּבוּאָה...
חָגָה צוֹעֲנִיָּה בְּקִשְׁקוּשׁ קְשׁוּטֶיהָ,
וְצָוְחָה עַל אַהַב לִשְׁקִיעָה.

1910

צְלִיל מַדְאִיב מִתְקָרֵב

צְלִיל מַדְאִיב מִתְקָרֵב. בִּכְנִיעָה לִצְלִילֵי צְעָדַיִךְ
נֶפֶשׁ שׁוּב צְעִירָה.
בְּחֶלוֹם שׁוּב מַצְמִיד לִשְׂפָתַי כְּמוֹ מִכְּבָר אֶת יָדַיִךְ.
נְשִׁימָה עֲצוּרָה.

בְּחֶלוֹם - מִתְבַּגֵּר, מְאַהֵב, שׁוּב בְּיַחַד,
עֵשֶׂב-בָּר בְּבִתְרוֹן,
וֶרֶד-בָּר דּוֹקְרָנִי בּוֹ כְּמַחַט,
עֶרֶפֶל בְּמִדְרוֹן.

וּמִבַּעַד לִסְבַךְ עֲנָפִים עוֹקְצָנִים – כְּבָר יוֹדֵעַ –
שׁוּב בֵּיתֵךְ לְלִבִּי יִפְתַח,
שׁוּב רָקִיעַ יִפְקַח לוֹ עֵינָיו, הַוָּרֹד יִשְׁתָּרֵעַ
אֶל תּוֹךְ צוֹהַר שֶׁלָּךְ.

וְהַקּוֹל – הוּא שֶׁלָּךְ, וּלְמַנְגִּינָתוֹ הַמּוֹשֶׁכֶת
עוֹד אֵתֵּן אֶת חַיַּי,
כְּדֵי שֶׁלּוּ בְּחֶלוֹם, אֶת יָדֵךְ שֶׁמִּכְּבָר מְבֹרֶכֶת
לְהַצְמִיד לִשְׂפָתַי.

1912

רְחוֹב, פָּנָס, לַיִל, בֵּית-מִרְקַחַת

רְחוֹב, פָּנָס, לַיִל, בֵּית-מִרְקַחַת,
אוֹר דַּל תַּכְלִית לוֹ לֹא נִמְצָא.
תְּמוּנָה זוֹ תִּשָּׁאֵר נוֹכַחַת
עַד סוֹף יָמֶיךָ. אֵין מוֹצָא.

תָּמוּת – וְשׁוּב תַּמְשִׁיךְ בְּפָרָךְ,

* * *

Приближается звук. И, покорна щемящему звуку,
Молодеет душа.
И во сне прижимаю к губам твою прежнюю руку,
Не дыша.

Снится - снова я мальчик, и снова любовник,
И овраг, и бурьян.
И в бурьяне - колючий шиповник,
И вечерний туман.

Сквозь цветы, и листы, и колючие ветки, я знаю,
Старый дом глянет в сердце мое,
Глянет небо опять, розовея от краю до краю,
И окошко твое.

Этот голос - он твой, и его непонятному звуку
Жизнь и горе отдам,
Хоть во сне, твою прежнюю милую руку
Прижимая к губам.

* * *

Ночь, улица, фонарь, аптека,
Бессмысленный и тусклый свет.
Живи еще хоть четверть века -
Все будет так. Исхода нет.

Умрешь - начнешь опять сначала

И повторится все, как встарь:
Ночь, ледяная рябь канала,
Аптека, улица, фонарь.

* * *

О, я хочу безумно жить:
Всё сущее - увековечить,
Безличное - вочеловечить,
Несбывшееся - воплотить!

Пусть душит жизни сон тяжелый,
Пусть задыхаюсь в этом сне,-
Быть может, юноша весёлый
В грядущем скажет обо мне:

Простим угрюмство - разве это
Сокрытый двигатель его?
Он весь - дитя добра и света,
Он весь - свободы торжество!

* * *

Была ты всех ярче, верней и прелестней,
Не кляни же меня, не кляни!
Мой поезд летит, как цыганская песня,
Как те невозвратные дни...
Что было любимо - все мимо, мимо...
Впереди - неизвестность пути...
Благословенно, неизгладимо,

מַה שֶּׁהָיָה יֵחָזֵר כְּאָז:
רְחוֹב, בִּתְעָלָה מֵי-קֶרַח,
לַיִל, בֵּית-מִרְקַחַת וּפָנָס.

1912

אֲנִי חָפֵץ לִחְיוֹת

חָפֵץ לִחְיוֹת עַד כְּדֵי טֵרוּף:
מַה שֶּׁקַּיָּם כְּבָר – לְהַנְצִיחַ,
לְאֶבֶן – רוּחַ לְהַפִּיחַ,
לְלֹא-הֶגְשֵׁם – לָתֵת לוֹ גוּף!

גָּם אִם חֲלוֹם חַיִּים רוֹצֵחַ,
גָּם אִם חוֹנֵק אוֹתִי, מַשְׁמִיד -
אַךְ, מִי יִתֵּן, צָעִיר שֶׁמֵּחַ
יֹאמַר עָלַי עוֹד בֶּעָתִיד:

נִסְלַח לוֹ קְדָרוּתוֹ כּוֹסֶתֶת –
לֹא זֶה שֶׁמְּאַפִּין זֶהוּת.
כֻּלּוֹ הוּא – יֶלֶד אוֹר וְחֶסֶד,
כֻּלּוֹ הוּא – נִצָּחוֹן חֵרוּת!

1914

הָיִיתְ לִי הַכֹּל

הָיִיתְ לִי הַכֹּל – מְסִירוּת, זִיו וְיֹפִי,
לְקַלֵּל חִדְלִי, אַל תְּעַנֵּנִי!
יָמִים הַהֵם שׁוּב לֹא יָבוֹאוּ, וְעָפָה
רַכֶּבֶת כְּשִׁיר צוֹעֲנִי...
כָּל מַה שֶּׁאָהַבְתִּי, שֶׁגָּז בַּדֶּרֶךְ
מְבֹרָךְ הָיָה, אַל נָא תִּמְחִי!
הָיָה מָלֵא אֹשֶׁר, הָיָה מָלֵא עֶרֶךְ

Невозвратимо... прости!

КАРМЕН

(цикл стихов, 1914)

Л.А.Д.

* * *

Как океан меняет цвет,
Когда в нагроможденной туче
Вдруг полыхнет мигнувший свет,-
Так сердце под грозой певучей
Меняет строй, боясь вздохнуть,
И кровь бросается в ланиты,
И слезы счастья душат грудь
Перед явленьем Карменситы.

* * *

На небе - празелень, и месяца осколок
Омыт, в лазури спит, и ветер, чуть дыша,
Проходит, и весна, и лёд последний колок,
И в сонный входит вихрь смятенная душа...

Что месяца нежней, что зорь закатных выше?
Знай про себя, молчи, друзьям не говори:
В последнем этаже, там, под высокой крышей,
Окно, горящее не от одной зари...

וְלֹא יַחֲזֹר עוֹד... סְלְחִי!

1914

כַּרְמֶן

(מחזור שירים, 1914)

ל.א.ד.

כְּמוֹ יָם אֲשֶׁר צִבְעוֹ מַחֲלִיף

כְּמוֹ יָם אֲשֶׁר צִבְעוֹ מַחֲלִיף
עֵת אוֹר מִסְתָּךְ עָבִים מֵגִיחַ
וְסַעַר שָׂר אֲוִיר מֵצִיף, -
כָּךְ, לֵב שָׁלִי, שִׁנְּתָ רוּחַ,
פָּחַדְתָּ לְדָקָה לִפְעֹם
לִלְחָיַיִם דָּם רָמִיתָ...
דְּמָעוֹת שִׂמְחָה, קָשֶׁה לִנְשֹׁם
לִקְרַאת בּוֹאָהּ שֶׁל כַּרְמֶנְסִיטָה.

רָקִיעַ יְרַקְרַק, וְשָׁבָר שֶׁל יָרֵחַ

רָקִיעַ יְרַקְרַק, וְשָׁבָר שֶׁל יָרֵחַ
יָשֵׁן בְּתִכּוֹל מָרוֹם, רוֹפֵאת הַנְּשִׁימָה
שֶׁל רוּחַ... הָאָבִיב... שָׁבִיר וְדַק הַקֶּרַח,
וּלְסִחְרוּר חֲלוֹם נִכְנָסֶת נְשָׁמָה.

מֵהַיָּרֵחַ מַה עֲדַיִן, מֵהַשְּׁקִיעוֹת גָּבוֹהַּ?
דַּע, שְׁתֹק, וְאַל תַּגִּיד לְאִישׁ בְּהַצְנָעָה:
שָׁם, בְּקוֹמָה עִלִּית, שָׁם, תַּחַת גַּג, בַּגַּבַּהּ,
חַלּוֹן מוּאָר לֹא רַק בָּאוֹר שֶׁל הַשְּׁקִיעָה...

יֵשׁ דֵּמוֹן בֹּקֶר

יֵשׁ דֵּמוֹן בֹּקֶר – צַח, קַצָּת עַרְפִּלִי,
כֻּלּוֹ – זָהַב תַּלְתַּלִּים וְאֹשֶׁר.
טוּנִיקָה – כְּמוֹ מָרוֹם, כְּמוֹ יָם גַּלִי,
כְּמוֹ צֶדֶף מִתְגַּוֵּן בְּעֹשֶׁר.

אַךְ כְּמוֹ שֶׁשְׁחוֹר הַלַּיִל נִשְׁקָף מִתְּכוֹל,
כָּךְ גַּם אֵימָה – מִזִּיו פָּנִים נִשְׁקָפֶת,
מִפְּז תַּלְתַּל – טִפַּת שֶׁנִי נוֹטֶפֶת,
שְׁאוֹן סַעַר נִשְׁמַע – מִתּוֹךְ הַקּוֹל.

1914

שִׁלְגֵי אָבִיב כִּסְעָרָה

שִׁלְגֵי אָבִיב כִּסְעָרָה.
הִפְסַקְתִּי קְרוֹא, חוֹשֵׁב עַל רֶגַע,
עַל הַשָּׁעָה הַנּוֹרָאָה,
כְּשֶׁהִיא קוֹרֵאת בַּיָּד צוּנִיגָה...
אֶל עֵין זֹ'וֶה מַבָּט הוּטַל!
נִצְנוּץ הַלַּעַג בְּעֵינֶיהָ,
פָּנֶיהָ שְׁנַיִם – זִיק חַשְׁמַל...
יוֹם, לַיִל עַכְשָׁו – אֵינִי יוֹדֵעַ,
שָׁכַחְתִּי בַּיִת וּקְרוֹבִים,
הַלֵּב מוּצָף בְּדָם וַלַּהַב...
וְקוֹל הַשָּׁר: *עֶבוּר הָאַהַב*
עוֹד תְּשַׁלֵּם לִי בָּחַיִּים!

* * *

Есть демон утра. Дымно-светел он,
Золотокудрый и счастливый.
Как небо, синь струящийся хитон,
Весь - перламутра переливы.

Но как ночною тьмой сквозит лазурь,
Так этот лик сквозит порой ужасным,
И золото кудрей - червонно-красным,
И голос - рокотом забытых бурь.

* * *

Бушует снежная весна.
Я отвожу глаза от книги...
О, страшный час, когда она,
Читая по руке Цуниги,
В глаза Хозе метнула взгляд!
Насмешкой засветились очи,
Блеснул зубов жемчужный ряд,
И я забыл все дни, все ночи,
И сердце захлестнула кровь,
Смывая память об отчизне...
А голос пел: *Ценою жизни*
Ты мне заплатишь за любовь!

* * *

Среди поклонников Кармен,
Спешащих пёстрою толпою,
Её зовущих за собою,
Один, как тень у серых стен
Ночной таверны Лиллас-Пастья,
Молчит и сумрачно глядит,
Не ждёт, не требует участья,
Когда же бубен зазвучит
И глухо зазвенят запястья, -
Он вспоминает дни весны,
Он средь бушующих созвучий
Глядит на стан её певучий
И видит творческие сны.

* * *

Сердитый взор бесцветных глаз.
Их гордый вызов, их презренье.
Всех линий — таянье и пенье.
Так я Вас встретил в первый раз.
В партере — ночь. Нельзя дышать.
Нагрудник черный близко, близко...
И бледное лицо... и прядь
Волос, спадающая низко...
О, не впервые странных встреч
Я испытал немую жуткость!
Но этих нервных рук и плеч
Почти пугающая чуткость...
В движеньях гордой головы
Прямые признаки досады...
(Так на людей из-за ограды
Угрюмо взглядывают львы).
А там, под круглой лампой, там

עֵת בָּהּ כַּרְמֶן עִם חֲבוּרָה

עֵת בָּהּ כַּרְמֶן עִם חֲבוּרָה
מַעֲרִיצֶיהָ מִתְבַּדַּחַת,
וּמְפַלַרְטֶטֶת קְצָת בְּנַחַת,
וּלְטַבְרְנָה אֲפוֹרָה
שֶׁל לִילַס-פַּסְטְיָה נִפְרֶדֶת,
אֶחָד, כְּמוֹ צֵל, קוֹדֵר אֲדִישׁ
לֹא מְחַכֶּה לְעַיִן אוֹהֶדֶת,
אַךְ כְּשֶׁטַּנְבּוּר עָמוּם מַדְגִּישׁ
צְלִצוּל עֲדִי עַל יָד רוֹקֶדֶת,
הוּא אֶת יָמֶי אָבִיב זוֹכֵר,
שׁוֹמֵעַ תִּצְלִילֵי גִּיטָרָה,
צוֹפֶה עַל גִּזְרָתָהּ הַשָּׂרָה,
מוּצָף בְּחֻלוֹמוֹת יוֹצֵר.

מַבָּט כֹּה מְרֻגָּז וְצַח

מַבָּט כֹּה מְרֻגָּז וְצַח,
קְרִיאַת-תִּגָּר, זִלְזוּל בְּלִי אֹמֶן,
כָּל קַו – רַק הַפְּשָׂרָה וְרֶגֶן...
לְרַאשׁוֹנָה פָּגַשְׁתִּי בָּךְ.
לַיִל בָּאוּלָם, אֲוִיר מוּעָט.
הַשִּׂכְמִיָּה שְׁחוֹרָה פּוֹסַחַת...
פָּנִים חִוְּרוֹת... וּמַחְלָפַת
שֵׂעָר עַל הֶחָזֶה צוֹנַחַת...
לֹא בְּפַעַם הָרִאשׁוֹנָה
נִבְהַלְתִּי מִפְּגִישָׁה אִלֶּמֶת,
אֲבָל כָּתֵף, יָד עֲדִינָה
עִם רְגִישׁוּת כְּמַעַט מֻגְזֶמֶת...
וּבְתְנוּעוֹת שֶׁל רֹאשׁ גֵּאֶה
סִימָן בָּרוּר שֶׁל מֹרַת-רוּחַ...
(כָּךְ מִסְתַּכֵּל מִכְלוּב בְּטוּחַ
בְּגַן אַרְיֵה קוֹדֵר, לֵאֶה).
לְאוֹר הַמְּנוֹרָה לוֹהֵט

Уже замолкла сегидилья,
И злость, и ревность, что не к Вам
Идет влюбленный Эскамильо,
Не Вы возьметесь за тесьму,
Чтобы убавить свет ненужный,
И не блеснет уж ряд жемчужный
Зубов — несчастному тому...
О, не глядеть, молчать — нет мочи,
Сказать — не надо и нельзя...
И Вы уже (звездой средь ночи),
Скользящей поступью скользя,
Идете — в поступи истома,
И песня Ваших нежных плеч
Уже до ужаса знакома,
И сердцу суждено беречь,
Как память об иной отчизне,—
Ваш образ, дорогой навек...
А там: *Уйдем, уйдем от жизни,*
Уйдем от грустной этой жизни!
Кричит погибший человек...
И март наносит мокрый снег.

שָׁם הִשְׁתַּתְּקָה כְּבָר סֶגִידִילְיָה,
וְלֹא אֵלַיִךְ (אַתְּ מְקַנֵּאת!)
הוֹלֵךְ קְצַר-רוּחַ אֶסְקַמִילְיוֹ.
בִּשְׂרוֹךְ אַחֶרֶת תִּמַּתֵּן
אוֹר מֶיֶתֶר בֵּין הָעַרְבַּיִם,
וְלֹא תַּבְזִיק שׁוּרַת שִׁנַּיִם
בְּזִיו פְּנִינִים אֶל הַמְסֻכֶּן...
הוֹ, לֹא לִרְאוֹת, לְשְׁתֹּק – אֵין כֹּחַ,
לוֹמַר – אֵין צֹרֶךְ, אִי-אֶפְשָׁר...
וְאַתְּ (כּוֹכָב בְּלֵיל נִנּוֹחַ)
גּוֹלֶשֶׁת, - וְכָל שַׁעַל שָׂר,
עוֹרֵג, - כְּאִלּוּ מְרַחֶפֶת,
וְשִׁיר כְּתֵפַיִךְ כֹּה מֻכָּר,
עֲדַיִן, אַתְּ בְּסָמוּךְ חוֹלֶפֶת,
וְגוֹרָלוֹ לֵבָב לִשְׁמֹר,
כְּזֵכֶר מְכוֹרָה אַחֶרֶת, -
דְּמוּתֵךְ, לִי יְקֻרָה לָעַד...
וְשָׁם: *בּוֹא נַעֲזֹב הָאָרֶץ,*
בּוֹא נַעֲזֹב עַצְבוּת הָאָרֶץ!
צוֹעֵק אָדָם שֶׁכְּבָר אָבַד...
וְשֶׁלֶג מָרְץ לֹא נָעֱמָד.

* * *

Вербы - это весенняя таль,
И чего-то нам светлого жаль,
Значит - теплится где-то свеча,
И молитва моя горяча,
И целую тебя я в плеча.

Этот колос ячменный - поля,
И заливистый крик журавля,
Это значит - мне ждать у плетня
До заката горячего дня.

עֲרָבוֹת – הַפְּשָׁרָה בְּאָבִיב

*)

עֲרָבוֹת – הַפְּשָׁרָה בְּאָבִיב,
וְחֶבֶל עַל דְּבָר-מָה שֶׁחָבִיב:
זֶהוּ אֵי-שֶׁמָּה נֵר מְהַבְהֵב,
וְתִפְלָּתִי, וְאוֹהֵב
מְנַשֵּׁק אוֹתָךְ רַק לַכָּתֵף.

שִׁבֳּלֵי שְׂעוֹרָה הֵן – שָׂדוֹת,
וְעָגוּר בְּאֵין-סוֹף צְעָקוֹת, -
בִּגְדֶרָה לְחַכּוֹת עוֹד עָלַי
עַד שְׁקִיעָה תִּכְבֶּה מֵאָחוֹרַי.

Значит - ты вспоминаешь меня.

Розы - страшен мне цвет этих роз,
Это - рыжая ночь твоих кос?
Это - музыка тайных измен?
Это - сердце в плену у Кармен?

* * *

Ты - как отзвук забытого гимна
В моей чёрной и дикой судьбе.
О, Кармен, мне печально и дивно,
Что приснился мне сон о тебе.

Вешний трепет, и лепет, и шелест,
Непробудные, дикие сны,
И твоя одичалая прелесть -
Как гитара, как бубен весны!

И проходишь ты в думах и грёзах,
Как царица блаженных времён,
С головой, утопающей в розах,
Погружённая в сказочный сон.

Спишь, змеёю склубясь прихотливой,
Спишь в дурмане и видишь во сне
Даль морскую и берег счастливый,
И мечту, недоступную мне.

Видишь день беззакатный и жгучий
И любимый, родимый свой край,
Синий, синий, певучий, певучий,

כִּי עֲדַיִן אַתְּ נִזְכֶּרֶת עָלַי.

הַוְרָדִים! עֹז צִבְעָם קַטְלָנִי:
מַה זֶּה - לֵיל צַמּוֹתַיִךְ אַדְמוֹנִי?
אוּלַי סוֹד הַבְּגִידוֹת מְנַגֵּן?
לֵב שָׁבוּי בְּיַד קֶסֶם כַּרְמֶן?

*) ענפי ערבה, שיבלי שערה, ורדים – הם אבזרי טכסים שלפני חג
פסחא ברוסיה

אַתְּ – בַּת-קוֹל הַהִימְנוֹן הַשָּׁכוּחַ

אַתְּ – בַּת-קוֹל הַהִימְנוֹן הַשָּׁכוּחַ
בִּפְרָאוּת וּבְשִׁחוֹר גּוֹרָלִי,
כִּי רָאִיתִיךְ, מֶקֶסֶם, נוּגֶה-רוּחַ,
הוֹ, כַּרְמֶן, בַּחֲלוֹם הַלֵּילִי.

בְּאֲוִיר רִשְׁרוּשִׁים, מִלְמוּל, רֶטֶט...
וְחֲלוֹם בַּלָּהוֹת אֵינְסוֹפִי,
וְיָדֵךְ מַקְסִימָה לֵב פּוֹרֶטֶת
כְּמוֹ גִּיטָרָה, טַנְבּוּר אָבִיבִי!

אַתְּ חוֹלֶפֶת בְּתוֹךְ תַּעֲתּוּעַ
כְּמוֹ מִזְּמַן שֶׁל הָאֹשֶׁר מַלְכָּה,
שֶׁרֹאשָׁהּ בְּכַר-וֶרֶד טָבוּעַ,
בְּחֲלוֹם אַגָּדִי הִשְׁתַּקַּע.

יְשֵׁנָה כְּנָחָשׁ מִתְכַּרֶכֶת
וְרוֹאָה בְּחֲלוֹם מְעֻרְפָּל
יָם רָחוֹק וּשְׂפָתוֹ מְבֹרַכַת
שֶׁאוֹתָהּ לְהַשִּׂיג לֹא אוּכַל.

אַתְּ רוֹאָה – דַּל-שְׁקִיעוֹת וְחַם-אֶבֶן
חוֹף מוֹלֶדֶת אָהוּב לָךְ, פִּלְאִי;
הוּא כָּחֹל וְשִׁירִי, וּכְמוֹ עֵדֶן

Неподвижно-блаженный, как рай.

В том раю тишина бездыханна,
Только в куще сплетённых ветвей
Дивный голос твой, низкий и странный,
Славит бурю цыганских страстей.

* * *

О да, любовь вольна, как птица,
Да, все равно — я твой!
Да, все равно мне будет сниться
Твой стан, твой огневой!

Да, в хищной силе рук прекрасных,
В очах, где грусть измен,
Весь бред моих страстей напрасных,
Моих ночей, Кармен!

Я буду петь тебя, я небу
Твой голос передам!
Как иерей, свершу я требу
За твой огонь — звездам!

Ты встанешь бурною волною
В реке моих стихов,
И я с руки моей не смою,
Кармен, твоих духов...

И в тихий час ночной, как пламя,
Сверкнувшее на миг,
Блеснет мне белыми зубами
Твой неотступный лик.

נֶעֱצַר בְּאֹשְרוֹ עִלְּאִי.

שָׁם הַשֶּׁקֶט זוֹרֵם לְלֹא קֶלַח,
רַק בִּסְבַךְ שֶׁל שִׁזּוּר עֲנָפִים
שָׁר קוֹלֵךְ הַנָּמוּךְ שִׁיר לְשֶׁבַח
סְעָרָה שֶׁל תְּשׁוּקוֹת צוֹעֲנִים.

צִפּוֹר הַדְּרוֹר – כָּל מַאֲוַיִךְ

צִפּוֹר הַדְּרוֹר – כָּל מַאֲוַיִךְ,
לָאַהב דְּרוֹר מֻבְטָח.
לַמְּרוֹת הַכֹּל, חוֹלֶם עָלַיִךְ,
עַל גּוּף הָאֵשׁ שֶׁלָּךְ!

בְּאַכְזְרִיּוּת שְׁנֵי הַצַּחַר,
עֵינַי בְּגִידָה יָפוֹת –
הַזְיוֹתַי, תְּשׁוּקוֹת בְּלִי שַׁכַר,
כַּרְמֶן, יֵאוּשׁ לֵילוֹת!

כְּמוֹ לְאֵל יָשִׁיר אִישׁ-פֶּרֶא,
וּכְמוֹ כֹּהֵן – לָאֵל,
קוֹלֵךְ בְּפִלְחַן-אֵשׁ אָשִׁירָה -
לְכוֹכָבֵי תֵּבֵל!

נָהָר שִׁירַי כְּגַל תַּסְעִירִי
בְּצַלִּיל הַמְּרַגֵּן,
שְׁרִדֵי בָּשָׂמֵךְ כְּבָר לֹא אָסִירָה
מִיָּד שֶׁלִּי, כַּרְמֶן...

וּבְלֵיל הַשֶּׁקֶט, כְּמוֹ שַׁלְהֶבֶת
לְרֶגַע נִצְנְצָה,
תַּבְרִיק לִי בְּיָפְיָהּ נִשְׁגֶּבֶת
דְּמוּתֵךְ נַעֲרָצָה.

Да, я томлюсь надеждой сладкой.
Что ты, в чужой стране,
Что ты, когда-нибудь, украдкой
Помыслишь обо мне...

За бурей жизни, за тревогой,
За грустью всех измен,—
Пусть эта мысль предстанет строгой,
Простой и белой, как дорога,
Как дальний путь, Кармен!

תִּקְוָה לִי מְתוּקָה נִשְׁאֶרֶת,
שֶׁבְּנֶכָר, אוּלַי,
אַתְּ אֵי-פַּעַם, בִּרְחוֹב עוֹבֶרֶת,
עוֹד תִּחְשְׁבִי עָלַי...

צָרוֹת וּדְאָגוֹת יַעִיבוּ,
בְּגִידוֹת וְמוּעָקָה, -
אַךְ, מִי יִתֵּן, שַׁרְעָף יָנִיבוּ
פָּשׁוּט, לָבָן, כַּרֶמֶן... יַשְׁפִּיבוּ:
כְּמוֹ דֶּרֶךְ אֶרֶכָּה!

* * *

הָיִיתְ לִי הַכֹּל

Нет, никогда моей, и ты ничьей не будешь.
Так вот что так влекло сквозь бездну грустных лет,
Сквозь бездну дней пустых, чье бремя не избудешь.
Вот почему я - твой поклонник и поэт!

Здесь - страшная печать отверженности женской
За прелесть дивную - постичь её нет сил.
Там - дикий сплав миров, где часть души вселенской
Рыдает, исходя гармонией светил.

Вот - мой восторг, мой страх в тот вечер в тёмном зале!
Вот, бедная, зачем тревожусь за тебя!
Вот чьи глаза меня так странно провожали,
Ещё не угадав, не зная... не любя!

Сама себе закон - летишь, летишь ты мимо,
К созвездиям иным, не ведая орбит,
И этот мир тебе - лишь красный облак дыма,
Где что-то жжёт, поёт, тревожит и горит!

И в зареве его - твоя безумна младость...

לֹא, לְעוֹלָם אַתְּ לֹא תִּהְיִי שֶׁלִּי, שֶׁל פְּלוֹנִי.
זֶה שֶׁמּוֹשֵׁךְ אוֹתִי תּוֹךְ טוּר שָׁנִים קוֹדֵר,
תּוֹךְ תְּהוֹם יָמִים רֵיקִים – עֹלָם לָעַד! – וְיַעְנִי
נִשְׁאָר אֲנִי מַעֲרִיצֵךְ וּמְשׁוֹרֵר!

כִּי כָּאן – חוֹתָם נוֹרָא, חוֹתָם אִשָּׁה נִדַּחַת
בְּגָלַל יָפְיָהּ נִפְלָא, שֶׁאִישׁ עוֹד לֹא הִשְׂכִּיל.
שָׁם – חֵלֶק נֶפֶשׁ שֶׁל תֵּבֵל הַמִּתְיַפַּחַת,
שִׁיר מְאוֹרוֹת וְנֶתֶךְ שֶׁיְּקוּם מֵכִיל.

עַל כֵּן – הִתְלַהֲבוּת שֶׁלִּי וּפַחַד יֶתֶר,
וּדְאָגָה, כְּשֶׁבָּךְ צָפִיתִי מִקָּרוֹב,
לְזוּג עֵינַיִם שֶׁלִּוּוּ אוֹתִי בְּסֵתֶר
עוֹד בְּלִי נַחַשׁ, בְּלִי דַעַת,.. בְּלִי אֱהֹב!

רַק אַתְּ – חֹק לְעַצְמֵךְ, כְּשֶׁעָפָה אַתְּ עַל-פָּנֵינוּ
לְמַזָּלוֹת לְלֹא מַסְלוּל מֻכָּר,
כְּעֵב עָשָׁן אָדֹם נִרְאֶה לָךְ עוֹלָמֵנוּ,
בּוֹ מַשֶּׁהוּ מַדְאִיג, בּוֹעֵר, צוֹרֵב וְשָׂר!

וְחֵרוּתֵךְ בְּאֵשׁ, הִיא מְטֹרֶפֶת...

Всё - музыка и свет: нет счастья, нет измен...
Мелодией одной звучат печаль и радость...
Но я люблю тебя: я сам такой, Кармен.

* * *

* * *

3. Н. Гиппиус

Рожденные в года глухие
Пути не помнят своего.
Мы - дети страшных лет России -
Забыть не в силах ничего.

Испепеляющие годы!
Безумья ль в вас, надежды ль весть?
От дней войны, от дней свободы -
Кровавый отсвет в лицах есть.

Есть немота - то гул набата
Заставил заградить уста.
В сердцах, восторженных когда-то,
Есть роковая пустота.

И пусть над нашим смертным ложем
Взовьется с криком воронье,-
Те, кто достойней, Боже, Боже,
Да узрят царствие твое!

אֵין אֹשֶׁר, אֵין בְּגִידוֹת, הַכֹּל – רַק מַחֲזֶה...
יֵשׁ מַנְגִּינָה אַחַת לָעֵדֶן וּלַתִּפָּת...
אוֹהֵב אוֹתָךְ, כַּרְמֶן, כִּי גַּם אֲנִי כָּזֶה.

* * *

בְּנֵי שְׁנוֹת שִׁגְרָה בִּלְתִי-נִגְמָרֶת

ז.נ.גיפיוס

בְּנֵי שְׁנוֹת שִׁגְרָה בִּלְתִי-נִגְמָרֶת
אֵינָם זוֹכְרִים דַּרְכֵּי חַיִּים.
אָנוּ, בְּנֵי רוּסְיָה בּוֹעֶרֶת,
לִשְׁכֹּחַ לֹא מְסֻגָּלִים.

שָׁנִים אֲשֶׁר שׁוֹרְפוֹת עַד אֵפֶר!
בְּשׂוֹרַת תִּקְוָה אוֹ הֶרֶס בָּן?
יְמֵי הַקְּרָב וְחֹפֶשׁ יֶתֶר
שָׂמִים עַל הַפָּנִים אוֹר דָּם.

יֶשְׁנָהּ אִלְּמוּת: שְׁאוֹן מַכְרִיחַ
שֶׁל פַּעֲמוֹן פִּיּוֹת נָעַל.
בְּלֵב לוֹהֵט אֻתְמוֹל, קָשִׁיחַ,
יֵשׁ רֵיקָנוּת הָרַת גּוֹרָל.

גַּם אִם מֵעַל קְבָרִים שֻׁלָּנוּ
עוֹרֵב יִפְרֹץ בְּקוֹל צְוָחָה, -
לוּ רָאוּיִים עוֹד מֵאִתָּנוּ
יִרְאוּ, הָאֵל, מַלְכוּת שֶׁלְּךָ!

1914

עוֹד חֻשְׁבָה : "הֲלָצָה"

עוֹד חֻשְׁבָה: "הֲלָצָה" ו"כְּאִלּוּ",
אָז הֵבִינָה, נִפְתָּה לְסַרֵב
בְּרֹאשָׁהּ הַיָּפֶה, וְהִתְחִילָה
בְּמִטְפַּחַת דְּמָעוֹת לְנַגֵּב.

קִנְטֵרָה בְּשִׁנָּיִהְ צוֹחֶקֶת,
שָׁכְחָה לְדָקָה עָל חֶרְבָּן,
וּפִתְאֹם נִזְכְּרָה מִתְיַפַּחַת –
עָפוּ עֶשֶׂר סִכּוֹת עַל שֻׁלְחָן.

וְהָלְכָה, וְחָזְרָה – פְּנֵי הַחֹרֶב -
מְחַכָּה לְסִימָן מְסֻיָּם,
קִלְלָה וּפְנָתָה אֵלַי עֹרֶף,
וְעָזְבָה – כַּנִּרְאֶה, לְעוֹלָם.

נוּ, הִגִּיעַ הַזְּמַן לִי לָגֶשֶׁת
לָעִסּוּק הַיָּשָׁן מְרַתֵּק.
הַאֻמָּנָם נֶפֶשׁ שׁוּב לֹא נִרְעֶשֶׁת
כְּשֶׁרִשְׁרוּשׁ הַשִּׁמְלָה מִתְרַחֵק?

1916

* * *

Превратила всё в шутку сначала,
Поняла - принялась укорять,
Головою красивой качала,
Стала слезы платком вытирать.

И, зубами дразня, хохотала,
Неожиданно всё позабыв.
Вдруг припомнила всё - зарыдала,
Десять шпилек на стол уронив.

Подурнела, пошла, обернулась,
Воротилась, чего-то ждала,
Проклинала, спиной повернулась,
И, должно быть, навеки ушла...

Что ж, пора приниматься за дело,
За старинное дело свое.
Неужели и жизнь отшумела,
Отшумела, как платье твое?